

WIJZIGINGENBLAD LEERSTOF 23^E DRUK

BASISCURSUS BHV

In 2019 is de geheel vernieuwde leerstof voor de basiscursus bhv gepubliceerd. In 2020 hebben we reacties van cursisten, instructeurs en andere lezers ontvangen. We hebben deze reacties bekeken en ze verwerkt in de 23^e druk van het basisboek bhv. Naast redactionele aanpassingen zijn er een aantal inhoudelijke wijzigingen in de 22^e druk van het boek basiscursus bhv. Per hoofdstuk zetten we de inhoudelijke wijzigingen op een rij met een verwijzing naar de betreffende pagina uit de 22^e druk.

Deze wijzigingen zijn ook verwerkt in de e-learning en in de PowerPointpresentaties voor instructeurs. In de theorietoetsen zijn de afbeeldingen van rook aangepast.

Pagina 13

Naar aanleiding van reacties van lezers is na de laatste regel van paragraaf 1 nieuwe tekst toegevoegd:

Het aantal bhv'ers dat nodig is, hangt onder andere af van de risico's en incidenten die in jouw bedrijf kunnen voorkomen, het type gebouw en de zelfredzaamheid van de mensen. Nieuwsgierig naar de manier waarop je het aantal bhv'ers kan bepalen? Lees de Werkwijzer bedrijfsnoodorganisatie en/of volg de cursus coördinator/hoofd bhv. In de wegwijzer bhv op onze website nibhv.nl vind je veel informatie over onder andere wet- en regelgeving, het organiseren van de bhv en veel meer.

Pagina 16

Naar aanleiding van reacties van lezers en de Covid-19 pandemie zijn twee nieuwe paragrafen toegevoegd:

9 Belang van regelmatig oefenen en herhalen

Je kan nog zo'n goede bhv-cursus volgen, je hebt er weinig tot niets aan als je je kennis en vaardigheden niet op peil houdt door regelmatig te oefenen.

NIBHV adviseert om minimaal één keer per jaar een herhaling in te plannen. Uit onderzoek blijkt namelijk dat het leereffect razendsnel verdwijnt als de opgedane kennis en vaardigheden niet geregeld worden onderhouden. Dat geldt nóg sterker als het gaat om kennis en vaardigheden die – zoals bij de bhv – maar af en toe worden toegepast. Oefenen is dus nodig om goed inzetbaar te blijven.

Naast het herhalen voor de individuele bhv'ers is oefenen van de bhv-organisatie en medewerkers nodig. Niet voor niets adviseert NIBHV, net als de Inspectie Sociale zaken en werkgelegenheid (SZW), om regelmatig een ontruimingsoefening te organiseren; minimaal één keer per jaar. Op die manier is het leereffect het grootst, houd je je vaardigheden op peil, en is de kwaliteit van de bhv-organisatie gegarandeerd.

10 Bhv tijdens een pandemie

Een pandemie, zoals de Covid-19 pandemie, heeft invloed op de hele samenleving en op de manier van werken van de bhv. Bewust veilig werken is juist tijdens een pandemie van groot belang. De inzet van de bhv, maar ook bijvoorbeeld de manier waarop je eerste hulp geeft of reanimeert kan anders zijn. Dat heeft gevolgen voor de bhv-cursus en voor jouw bhv-inzet. NIBHV volgt de actuele ontwikkelingen op de voet. We adviseren en informeren opleiders en instructeurs over aanpassingen in de cursussen. Op onze website nibhv.nl vind je informatie voor bhv'ers en bedrijven over de inzet van de bhv tijdens een pandemie. Daarbij volgen we de richtlijnen van de overheid en kennisinstituten zoals RIVM.

Pagina 20

In afbeelding 3 zijn woorden nazorg en inzet omgedraaid zodat ze beter leesbaar zijn.

Pagina 28

Bij vraag 4 en 5 zijn de kolommen aanpak en handelingen omgedraaid, omdat cursisten eerst de handelingen moeten bekijken en dan de juiste stap uit de aanpak erbij moeten zetten.

4. Tijdens een bhv-inzet maak je gebruik van de aanpak 'kijken, denken, doen en controleren'.

Welke handeling (1 t/m 4) hoort bij welke stap uit deze aanpak (a t/m d)?

aanpak	handelingen
a. kijken	1. aan een slachtoffer vragen of een verband niet te strak zit
b. denken	2. de verwondingen van een slachtoffer bekijken
c. doen	3. een wond ontsmetten
d. controleren	4. jezelf afvragen wat de eerste stap in wondbehandeling is

De tabel is gewijzigd in:

handelingen	aanpak
1. aan een slachtoffer vragen of een verband niet te strak zit	a. kijken
2. de verwondingen van een slachtoffer bekijken	b. denken
3. een wond ontsmetten	c. doen
4. jezelf afvragen wat de eerste stap in wondbehandeling is	d. controleren

5. Tijdens een bhv-inzet maak je gebruik van de aanpak 'kijken, denken, doen en controleren'. Welke handeling (1 t/m 4) hoort bij welke stap uit deze aanpak (a t/m d)?

aanpak	handelingen
a. kijken	1. de brandslanghaspel uitrollen
b. denken	2. letten op hoeveel rook er is
c. doen	3. na het blussen kijken of er nog vlammen te zien zijn
d. controleren	4. nagaan of het mogelijk is een bluspoging te doen

De tabel is gewijzigd in:

handelingen	aanpak
1. de brandslanghaspel uitrollen	a. kijken
2. letten op hoeveel rook er is	b. denken
3. na het blussen kijken of er nog vlammen te zien zijn	c. doen
4. nagaan of het mogelijk is een bluspoging te doen	d. controleren

Pagina 35, 37, 38 en 42, 51, 53, 90

Instructeurs hebben, onder andere via de nascholing, gereageerd op de afbeeldingen van grootte van de rook. Zij gaven aan dat het verschil in de hoeveelheid rookontwikkeling in afbeelding 2 en 3 te klein is. De afbeeldingen zijn als volgt aangepast.

2. De rook vormt een dunne laag aan het plafond, ruim boven de lengte van een volwassen persoon

3. De rook vormt een dikkere laag aan het plafond, net boven het hoofd van een volwassen persoon

Pagina 37

Onder afbeelding 7 is de volgende tekst toegevoegd, om te verduidelijken dat de vlamgrootte en rook niet tegelijkertijd hoeven op te treden:

Let op: het is niet zo dat de afbeelding van de vlammen in afbeelding 7 gelijk optreedt met de afbeelding van de rook. Rook en vlammen moeten afzonderlijk worden beoordeeld.

Pagina 42

In de afbeelding bij vraag 3 is de oranje balk vervangen door een rode balk, omdat dit op technische tekeningen ook zo is.

Pagina 46

In paragraaf 3 zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

- De meest recente cijfers over bedrijfsbranden zijn opgenomen.
- De paragraaftitel is gewijzigd in: Oorzaken van bedrijfsbranden.
- De tekst van de tweede alinea is vervangen door onderstaande tekst:

De meeste branden ontstaan doordat mensen bewust of onbewust iets doen dat brand veroorzaakt. Volgens de Risicomonitor Bedrijfsbranden van het Verbond van Verzekeraars waren belangrijke oorzaken van de branden in 2019: brandstichting, kortsluiting en menselijk handelen. In 2019 ontvingen verzekeraars 3.972 claims tegen 4.096 in 2018.

De meeste branden in de jaren 2015-2019 ontstonden op doordeweekse dagen, vooral op maandag (gemiddeld 13 keer) en donderdag (gemiddeld 12,7 keer). De meeste branden ontstonden in panden met een industriële functie (31%), gevolgd door kantoren (22%) en winkels (20%). Bij een brand lopen niet alleen de mensen die werken in het bedrijf gevaar door brand en rook, maar ook de omgeving van een brandend gebouw kan worden geraakt. Bijvoorbeeld door lekkende stoffen, giftige dampen of asbest. Na een brand kunnen bedrijven in grote financiële problemen komen als dit soort gevolgschade niet is geregeld. Het voorkomen en beperken van een bedrijfsbrand is daarom cruciaal. De bhv kan daarbij een belangrijke rol spelen.

Pagina 47

Wijziging vanwege een fout in de tabel:

In de rij bijeenkomstgebouwen, in de kolom met cijfer 1 is: keuken, kantine gewijzigd in technische ruimte.

Pagina 52

Bij controleren van een deur waarachter mogelijk brand is, is bij de eerste foto tekst toegevoegd:

- Houd je blusmiddel in de buurt.

Deze tekst staat nu bij de eerste handeling over het controleren en openen van deuren, omdat de bhv'er dan zijn blusmiddel al bij zich moet hebben.

Pagina 52

Na de tekst bij de eerste foto is tekst toegevoegd, om te benadrukken dat cursisten de indicatoren in acht blijven nemen:

Houd de indicatoren in de gaten

- Als de deur te heet voelt (indicator 1), laat de deur dicht, bel 1-1-2, informeer de bhv en start met ontruimen.

Pagina 53

De fout in de verwijzing naar de afbeelding is gecorrigeerd.

Pagina 55 en 56

Bij foto 3 is tekst toegevoegd, om te benadrukken dat cursisten de indicatoren in acht blijven nemen:

Houd de indicatoren in de gaten

- Als er te veel hitte in de ruimte is (indicator 4), verlaat de ruimte, sluit deur, bel 1-1-2, informeer de bhv en start met ontruimen.
- Als er geen of te weinig zicht in de ruimte is (indicator 5), verlaat de ruimte, sluit deur, bel 1-1-2, informeer de bhv en start met ontruimen.

Pagina 57

In paragraaf 2 algemene blusregels, is de tekst bij het 2^e opsommingsteken vanwege een fout over de worplengte van de CO₂ -blusser gewijzigd in:

Bij een brandslang mag de veilige afstand dus niet groter zijn dan 5 meter, maar voor een CO₂ -blusser is dat ± 1 meter.

Pagina 58

Naar aanleiding van opmerkingen van lezers en navraag bij fabrikanten is de lengte van de slang van een brandslanghaspel gewijzigd in: 20 tot 30 meter (was 25 tot 30 meter).

Pagina 59

Bij foto 2 is tekst toegevoegd naar aanleiding van opmerkingen van lezers:

- Richt de straalpijp naar de grond.

Pagina 60

Bij foto 2 is tekst gewijzigd vanwege een foute vermelding van de worplengte van de slang:

- Begin op veilige afstand met het benaderen van de brand.
- Start met blussen vanaf 5 meter: de worplengte van de brandslang.
Zo kan je veilig blussen.
- Blijf laag en richt de blusstraal altijd op de onderkant van de vlammen.

Pagina 60, 64, 65, 68, 69, 71 en 73

Het woord nacontrole is gewijzigd in controle, vanwege mogelijke verwarring met de nacontrole die wordt uitgevoerd door de brandweer.

Pagina 66

Er is tekst over de beperkte werkingsduur van blustoestellen toegevoegd, omdat dit geldt voor alle blustoestellen:

Draagbare blustoestellen hebben een beperkte en korte werkingsduur. Wees je bewust van die beperking.

Pagina 68

De een na laatste regel is gewijzigd in: Kijk als de brand uit is, als dat mogelijk is, of de ondergrond brandt.

Toelichting: als dat mogelijk is, is toegevoegd, omdat dit niet bij elke brandhaard of ondergrond kan.

Pagina 69, 71 en 73

Bij foto 4 is de tekst Let op herontsteking door hete delen van de bak is gewijzigd in:

Let op herontsteking door hete deeltjes of door de dampplaag boven de vloeistof.

Toelichting: van de bak is weggelaten, omdat het gaat om hete deeltjes in een brandhaard en niet specifiek om een hete bak.

Pagina 71

Bij foto 2 is de tekst Blus buiten met de wind mee **verwijderd**. Deze aanwijzing geldt voor alle blustoestellen die buiten worden toegepast en stond al bij de algemene blusregels op pagina 57.

Pagina 77

De tekst over gebruik van liften en roltrappen is in overleg met het IFV aangepast en verduidelijkt:

Bij brand mag in principe geen gebruik worden gemaakt van liften en roltrappen. De reden is dat als de elektriciteit uitvalt, het gevaar bestaat dat de lift niet verder daalt of stijgt. Bij brand kan de liftschacht als een rookkanaal gaan fungeren. Het beste is om bij een ontruiming alléén maar gebruik te maken van trappenhuisen. Dat geldt voor iedereen die zelfredzaam is en zelf via trappen het gebouw kan verlaten.

Uit onderzoek van incidenten is echter gebleken dat mensen uit de brand zijn gered door gebruik te maken van liften en roltrappen. Vooral voor personen die fysiek niet of nauwelijks via trappen het gebouw kunnen verlaten, is het gebruik van liften en roltrappen soms de enige optie om bij brand veilig te kunnen vluchten. De liften en roltrap moeten dan niet bedreigd kunnen worden door brand en rook. En deze liften en roltrappen moeten aan specifieke eisen voldoen om het veilig gebruik te garanderen. Zo moet bijvoorbeeld de stroomvoorziening gedurende de ontruimingsperiode actief blijven. Dat betekent in de praktijk ook dat als de brand niet direct in de buurt is van de lift, er vanuit gegaan mag worden dat de stroomvoorziening werkt. Liften staan immers vaak toch al op een aparte groep.

Als een lift (en de stroomvoorziening) bijvoorbeeld samen met een trappenhuis in hetzelfde brandwerend en rookwerend afgeschermd gedeelte van het gebouw ligt, kan de lift veilig worden gebruikt.

Heb je in jouw gebouw te maken met niet of verminderd zelfredzame personen? Informeer dan naar de afspraken over het gebruik van liften voor niet of verminderd zelfredzamen.

Pagina 77

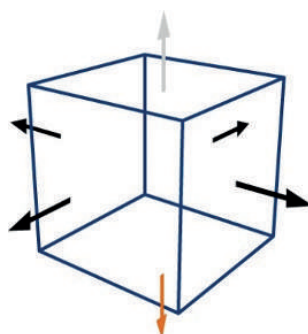
Onderaan de pagina zijn de onderzoeksbronnen toegevoegd:

Basis voor brandveiligheid. De onderbouwing van brandbeveiliging in gebouwen. Lectoraat Brandpreventie IFV, 2017.

Gebruik van liften bij brand. Antea Group in opdracht van het Ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2018

Pagina 81

De afbeelding van de kubus is verduidelijkt, de gestippelde pijl is oranje gemaakt.

Pagina 86

Het bijschrift bij afbeelding 12 is gewijzigd, zodat het klopt met het beeld op de foto.
Noodverlichting is gewijzigd in vluchtrouteaanduiding met verlichting.

Pagina 87

De tekst over brandweerliften is in overleg met het IFV aangepast en verduidelijkt:

Hoewel een brandweerlift is bedoeld voor het transport van materieel en brandweerpersoneel, kan een brandweerlift door de bhv worden gebruikt als 'ontruimingslift' voor personen die niet of nauwelijks in staat zijn het gebouw via trappen te verlaten. Dit kan alleen in de eerste periode van de ontruiming, als de brandweer er nog niet is en als de lift niet wordt bedreigd door rook en vuur.

Zijn er niet of verminderd zelfredzame personen in jouw bedrijf? Ga dan na wat er is afgesproken over het gebruik van de brandweerlift en of hier afspraken over zijn met de brandweer.

Pagina 89

De vraag 2 over liften is vervangen door:

Welke uitspraak is waar?

- a. de meeste mensen kennen de gevaren van brand
- b. mensen vluchten meestal via de route die ze kennen
- c. mensen gaan direct naar buiten als ze een ontruimingsalarm horen

Toelichting: er worden geen vragen gesteld over het gebruik van liften in de theorietoetsen, omdat het mogelijk gebruik van liften situatiespecifiek is. Wel is het gewenst daar in de cursus aandacht aan te besteden, omdat bij een juist gebruik van liften het leven van niet-zelfredzame personen kan worden gered.

Pagina 95

Het bijschrift bij afbeelding 9 is gewijzigd zodat het klopt met het beeld op de foto.
Opvang op de verzamelplaats is gewijzigd in verzamelen op de verzamelplaats.

Pagina 121

Vraag 2, regel 2 is aangepast, zodat de vraagstelling beter aansluit bij tekst over de juiste aanpak:
Je kijkt en ziet het vuiltje zitten op het wit van het oog. is gewijzigd in:

Je trekt de oogleden met duim en wijsvinger voorzichtig van elkaar. Je ziet...

Pagina 123

De tekst bij het 2^e opsommingsbolletje is gewijzigd, omdat er ook enkelsieraden zijn:

- laat het slachtoffer zelf sieraden van zijn hand en/of arm, enkel afdoen.

Pagina 123

De tekst bij het 5^e opsommingsbolletje kwam onbedoeld niet overeen met de Nederlandse Richtlijnen Eerste Hulp 2016 en is als volgt aangepast:

- koel het getroffen lichaamsdeel 10 tot maximaal 20 minuten bij pijn;
- stop als de pijn toeneemt;
- gebruik een coldpack met hoes of ijs. Wikkel het ijs in een theedoek, washand of driekante doek;

Pagina 123

De tekst bij laatste opsommingsbolletje kwam onbedoeld niet overeen met de Nederlandse Richtlijnen Eerste Hulp 2016 en is als volgt aangepast:

- leg, als het slachtoffer dat wil, een steunverband aan. Verwijder dit steunverband als de pijn toeneemt of als de vingers of tenen blauw of bleek worden. Je mag een coldpack mee inzwachtelen, maar maximaal voor 20 minuten;
- Je kan het slachtoffer adviseren om zo nodig gedurende een paar dagen paracetamol te gebruiken volgens de bijsluiter.

Pagina 133

In overleg met specialisten van de Brandwondenstichting zijn de teksten over brandwonden aangepast.

Paragraaf 1 Oorzaken en kenmerken van brandwonden. De onderstreepte tekst is nieuw, de doorgestreepte tekst is vervallen.

- hete gassen en dampen (onder andere rook en stoom). Door het inademen van hete gassen en dampen bij brand kan de luchtweg verbranden. ~~Dit is doodsoorzaak nummer 1 bij branden;~~
- vuur. Het slachtoffer wordt direct door vuur getroffen en mogelijk vat de kleding vlam waardoor de duur van de verbranding langer is;
- straling. De verbranding ontstaat bijvoorbeeld door de stralingswarmte UV-straling van de zon;
- chemische stoffen. Er zijn stoffen die ~~door hun chemische reactie brandwonden veroorzaken~~ chemische letsels veroorzaken door contact met de huid.
- elektriciteit. Het kan dan gaan om verbrandingen door het vuur of door ~~de straling van de vonk.~~ een vlamboog. Een andere soort verbranding ontstaat doordat er stroom door het lichaam is gegaan. Hierbij kan, naast de brandwonden op de plaats van intrede en uittrede van de stroom, uitgebreide inwendige schade ontstaan.

Pagina 134

In de 1^e regel, de onderstreepte tekst is nieuw, de doorgestreepte tekst is vervallen.

Een ander gevaar is vochtverlies. ~~Uit de brandwonden komt vocht vrij. Bij uitgebreide brandwonden ontstaat oedeem (vochtophoping) in en rond de aangetaste huid. Dit vocht komt uit de bloedvaten waardoor er een tekort aan vocht in de bloedvaten kan ontstaan en het slachtoffer in shock kan raken. De huid kan de lichaamstemperatuur niet vasthouden. Het lichaam verliest zo veel warmte dat er gevaar voor onderkoeling is.~~

Pagina 135

In paragraaf 3.1, 1^e regel, is de onderstreepte tekst toegevoegd:

Bel direct 1-1-2 bij grote tweede- en derdegraads brandwonden.

Pagina 135

In paragraaf 3.1, 2^e alinea, 2^e regel, de doorgestreepte tekst is gewijzigd:

Neem bij eerstegraads brandwonden ~~direct~~ contact op met de huisarts of huisartsenpost:

Pagina 135

In 3.1 Algemene behandeling brandwonden, ter hoogte van het kernbegrip kleding verwijderen, is de onderstreepte tekst toegevoegd:

Kleding en luiers moeten onmiddellijk uit, omdat deze hitte lang kunnen vasthouden en mogelijk brandwonden op andere plaatsen verbergen.

Pagina 135

Ter hoogte van kernbegrip koel 10 minuten, is de onderstreepte tekst toegevoegd:

Koel 10 minuten met lauw zachtstromend kraanwater

Pagina 136

Bij foto 1, is de onderstreepte tekst toegevoegd:

Koel 10 minuten met lauw zachtstromend kraanwater.

Pagina 136

In paragraaf 3.1, is na laatste regel tekst ingevoegd:

Koel maximaal 20 minuten.